ל) [ערכין כג.], ב) [לקמןהעד.ז, ג) והר מילמת תנה

לערכין כנ.ן, כל נקחק קעד.], גל נקו פון העד.], גל נקו פון העד.
אותו וגר׳ לאובן הוא לאמר אבכי אערבנו. ומהרש״א במ״א אערבנו.

נדחק ליישב הפליאה זו אמנם

נדחק ניישג הפנימה זו חמנס דע נוסמת שאלמות פרשת מקן סי' ו"א זוה"ל א"ל רב חסדא התם יהודה גופיה לוה הוא דכתיב שלחה הנער אתי אלא א"ר

חסדא מהכא בני אם

ערבת לרעך וכוין, ד) ג"מ קטו., ה) ניומא פז. ג"מ קטו., ו) [לעיל קסח. וש"נן,

[ב"ק לה: וש"נ], ח) רש"ל וג" רש"ח ולא לשון, ע) פיי אני רולה ליתן לך, י) פיי אני רולה ליתן לך, י) פיי אני רולה לפרוע לך,

מלוה ולוה הל' ד סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סיי קכט סעיף יד: קכח ב מיי פי"ז מהלי אשות הלכה ט ועיין

חישות הככה ט ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין מח טור וש"ע אה"ע סימן קב סעיף ז: קבט ג מיי פכ"ה מהל' מלוה ולוה הל' ג סמג

לבון לו עושייע חיית סיי קכט סעיף ח: קל ד מייי שם הלי ב טוש"ע שם סעיף ב: קלא הו מיי שם הלי ד ועיין בהשגות ובמגיד משנה טוש"ע שם סעיף יד

עשין לד טוש"ע ח"מ סי

רריוו ורשוח הערב לאשה בכתובתה בשביל בעלה והיה בעלה מגרשה. ואין לבעל נכסים לפרוע כתובתה ידירנה הנייה. שלא יחזירנה לעולם ייפרע לה הערב כתובתה שאם אינו מדירה איכא למימר קנוניא עשו ביניהן על נכסיו של זה הערב ושוב כשיפרע לו הערב כתובתה לשיפוע לו זה את אשתו יחזיר לו זה את אשתו ויאכל נכסיו של ערב: מאי טעמא. לא אפקת מן הערב: דאמר לו ערב גברא אשלימת לי. כלומר לוה הפקדת בידי שאהיה ערב שלא יררח וגררא אשלימי .. לך: האי דינא דפרסאי הוא. . רדיינו בגיותא שאין יורדין לעיקר הדין אלא פוטרין לאלתר הנתבע כמו שנראה להם לפי שעה: אדרבה פרסאי בתר ערבא אזיל 6) בר תימה הוא היאך יכול ערב לסלק עצמו ולומר לו גברא אשלמת לי וכו' והלא יכול לומר לו המלוה אי לא את לא הוה נפקי זוזאי . מתחת ידאי. ואלא מאי לא פרע מן הערב תחלה אלא ללוה יתבע תחילה ואם אין (יפרע) נכסים ללוה אך (כוכ) נכם בייווי יפרע מן הערב: תניא נמי הכי. כדאוקימנא דהאי לא פרע לא יתבע הוא: לקח בגדו כי ערב זר. אלמא דמשתעבדי נולמה קרא נמי דכתיב ערבת לזר כפיך נמי דכתיב ערבת דוו כבן וגרי לך התרפס ורהב רעיך או תפרע לו או הרבה עליו רעים לפייסו שיתן יבי טד שתפרע לו , לך זמן עד שתפרע לו על יד על יד: ולר׳ יוסי אסמכתא קניא ערב משתעבד. דערכות נמי אי הוו כמו אסמכתא שהוא דהי כלומר דאי לא פרע לך לוה פרעי לך אנא וגמר ומשעבד נפשיה בלב שלם: לא שנו. דהיכא דאמר על מנת שאפרע ממי שארצה שיפרע מן הערב שאר בשאין נכסים ללוה: אלא בשאין נכסים ללוה: מכלל דתנא קמא סבר לא שנא יש לו לא שנא אין לו. יגבה מן הערב וקשיא לר׳ יוחנן: ואמר לך חסורי מחסרא והכי קתני כו'. והא דקא דייקת מכלל דתנא בקבלן קאמר. דקבלן אע״פ שיש נכסים ללוה הפרעון מן הקבלן: ורשב״ג סבר אחד זה ואחד זה אחד ערב ואחד קבלן ביש נכסים ללוה לא יפרע מהם:

חסורי מחסרא והכי קתני. פירש ר״ת נכתג ידו חסורי מחסרא והכי קתני המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן

> ואם הוא רחוק ימתין לו או ילך לשם לתבעו ולכופו דלא מחתינן לנכסי דערב (ו) דלמא אי אימיה הכא ללוה הוה יהיב ליה מטלטלי למלוה ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה תחלה כו' ולא יצטרך להמתין ולחזור אחר הלוה דמשום דלמא פרע ליה מטלטלין לא מטרחינן ליה למלוה כיון דאתני וכגון שאין נכסים ללוה דהיינו קרקעות כדמסיק ואזיל בד"א כו׳ אבל יש נכסים ללוה דהיינו קרקעות יתבע הלוה תחלה ויכופנו ולא נטריח את הערב כיון דאיגלאי מילתא שיכול להפרע מן הלוה אבל כשאין נכסים ללוה ואתני ממי שארלה אפרע מספיקא לא מטרחינן לחזור ולהמתין ללוה אלא יפרע מן הערב כדפרישית וקבלן אף על פי שיש נכסים כו' וחמש מדות בערבות ה' המלוה על ידי ערב ולה אתני ממי שארצה אפרע תובע הלוה תחלה בב"ד בין שיש לו ובין שאין לו נכסים ללוה ואם לא יוכל לכופו ללוה ולא ליית דינא נכנס לביתו של ערב ב׳ אם התנה ממי שארלה אפרע ואין לו נכסים ללוה דהיינו קרקעות נפרע מן הערב תחלה פי׳ אם ירלה לדון עם הערב תחלה ואם ירצה יתבע מן הלוה תחלה כדאמרינן אם אמר ממי שארנה אפרע יפרע מן הערב ש"מ דברצון המלוה חליא מילחא ג׳ ואם יש לו נכסים ללוה אפילו אתני נפרע מן הלוה תחלה ד' וקבלן דהיינו מן לו וחני נותן לך בין יש לו נכסים ללוה בין אין לו נפרע מן הערב תחלה ה' נושא ונותן ביד יפרע מן הערב ולא מן הלוה שאין למלוה על הלוה כלום ואם לא מצא שום (ני להפרע מו הערב חוזר על הלוה מדר׳ נתן דקיימא לן כוותיה אפילו בבעל חוב דעלמא וכולהו ערבין בעי קנין בר מקבלן וערב בשעת מתן מעות וקבלן דהיינו תן לו ואני אתן לך אי נמי שאינו מזכיר לשון הלואהם אלא לשון פרעון דקאמר י) ללכן ייל ט ייט"י דונראי ולא קאמר דיברא"י דהלכתא כרבא ולא לימא ואני קבלן וקונין בכליו של קונה וכגון דנהיט ביה שלש על שלש דבניר מהכי לא מהני אם אינו כלי ואין חילוק בין עור לשק כדאמרינן בשנים אוחזין (ב"ת דף ז.) כיון דנקט ביה שלש על שלש לשון רבינו תם ואם היה כתוב בשטר

אמר מכל מקום קבלן קאמר דהוי:

הערב הכי פירושו והכי הלכתא לא יתבע מן הערב תחלה אע"פ שאין לו נכסים (6) ללוה דהיינו הרקעות אלא יתבע מן הלוה תחלה

אואם אמר לו על מנת שאפרע ממי שארצה אואם יפרע מן הערב רשב"ג אומר אם יש נכסים ללוה בין כך ובין כך לא יפרע מן הערב וכן היה ירבן שמעון בן גמליאל אומר בהערב לאשה בכתובתה והיה בעלה מגרשה ידירנה הנאה שמא יעשו קנוניא על נכסים של זה ויחזיר את אשתו: גמ' מאי מעמא רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו גברא אשלימת לי גברא אשלימי לך מתקיף לה רב נחמן האי דינא דפרסאי אדרבה בתר ערבא אולי אלא בי דינא דפרסאי דלא יהבי מעמא למילתייהו אלא אמר רב נחמן מאי לא יפרע מן הערב ∘לא יתבע ערב תחלה תניא נמי הכי יהמלוה את חבירו על ידי ערב לא יתבע ערב תחלה ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה יתבע ערב תחלה א"ר הונא מנין לערב דמשתעבד דכתיב יאנכי אערבנו מידי תבקשנו מתקיף לה רב חסדא הא קבלנות היא דכתיב 20 תנה אותו על ידי ואני אשיבנו אלא ייאמר רבי יצחק מהכא ילקח בגדו כי ערב זר ובעד נכריה חבלהו ואומר יבני אם ערבת לרעך תקעת לזר כפיך נוקשת באמרי פיך נלכדת באמרי פיך עשה זאת אפוא בני והנצל כי באת בכף רעך לך התרפם ורהב רעיך אם ממון יש לו בידך התר לו פיסת יד ואם לאו הרבה עליו ריעים אמר אמימר ערב דמשתעבד מחלוקת ר' יהודה ור' יוםי לרבי יוםי דאמר יאסמכתא קניא ערב 🏟 משתעבד לר' יהודה דאמר אסמכתא לא קניא ערב לא משתעבד אמר ליה רב אשי לאמימר "הא מעשים בכל יום דאםמכתא לא קניא וערב משתעבד אלא אמר רב אשי בההוא הנאה דקא מהימן ליה יגמר ומשתעבד נפשיה: ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה כו': אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן "לא שנו אלא שאיז נכסים ללוה אבל יש נכסים ללוה לא יפרע מן הערב והא מדקתני סיפא רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה (פ יפרע מן הערב מכלל דתנא קמא סבר לא שנא הכי ולא שנא הכי חסורי מחסרא והכי קתני המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה יפרע מן הערב במה שנעשה פלוני בן פלוני קבלן אומר דברים אמורים בשאין נכסים ללוה אבל ר"י דהוי קבלן דאע"ג דלא כתב בו יש נכסים ללוה לא יפרע מז הערב יוקבלז תן לו ואני נותן לך שלא פירש היאך

ואם אמר לו על מנת כו'. בגמרא אמרינן חסורי מיחסרא והכי קתני כו' ומפרש לה: בין כך ובין כך לא יפרע מן הערב. תחלה: הערב לחשה בכחובתה. וחין לבעל נכסים והיה בעלה מגרשה ולריך הערב לפרעה כתובתה מכיסו: ידירנה. הבעל הנאה על

דעת רבים נדר שאין לו הפרה שלא יוכל להחזירה דחיישינו שמא דעתו להחזיר את אשתו ולאכול כתובתה לאחר שנתקבלה כתובתה מן הערב וקנוניא בעלמא הוא דעבדי בעל ואשתו על נכסיו של ערב: גבו' מאי טעמא. לא יפרע מן הערב דקסלקא דעתך השתא לא יפרע כלל האמר מתני׳ דלא מהני ערבות אלא להכי שאם מת לוה או ברח אז יפרע מן הערב אך אם הלוה בפנינו בשעה שתובע מלוה את חובו כיון שהעמידו ערב ללוה בפנינו פטור: גברא אשלמת לי. הפקדתני הלוה על מנת שאם ימות או יברח שאפרע ממוני והרי אני מחזירו לך ותתבענו בדין ואני פטור: מסקיף לה רב נחמן החי דינה. דמתניתין שלה יפרע הערב כלום דינא דפרסאי הוא וקס"ד השתח דהכי קחמר שמנהג פרסיים לדון כן דאמר ליה גברא אשלמת לך: בתר ערבה הולי. אף כשיש נכסים ללוה: דלא יהבי טעמא למילתייהו. שגם זה דבר שאינו הגון הוא לומר שלא יפרע מן הערב כלל א"כ מאי אהני ערבות אלא ודאי להכי נכנס בערבות שאם אין נכסים ללוה שישלם לו ערב תחתיו את הממון: לא יסבע ערב סחלה. דלא נעשה ערב אלא על מנת אם ימות הלוה או ימאן לבא לדין או שיחייבוהו בית דין ולא יהיה לו מה לפרוע אז יפרע מן הערב: ואם אמר לו על מנת כו' יחבע מן הערב חחלה. וכגון שאין נכסים ללוה דהכי מפרשי׳ לה מתני׳ לקמן: מנין לערב שמשתעבד. באמירה בעלמא בלא קנין: קבלנות. לקמן [קעד.] מפרש תן לו ואני קבלן ובאמירה בעלמא הוי קבלן והכי מוכח לקמן בשמעתין [שם] אבל אם נשא ונתן ביד אמרינן לקמן [שם] דאין למלוה על הלוה כלום: מנה אומו על ידי. כלומר כאילו (ג) מקבלו בידי אחזירנו לך: לקת בגדו. למלוה קאמר קרא קח בגדו של ערב כי ערב בשביל איש זר דהיינו אמירה בעלמא דלא כתיב הכא קבלנות: בני אם ערבת לרעך. ממון או נוקשת באמרי פיך שחרפתו וגדפתו עשה זחת חפוח בני והנצל משני דברים הללו על כי באת בכף רעך דהיינו ממון שיש לו עליך

לך התרפס התר לו פיסת ידך ותן לו

מעותיו ורהב רעך על שחרפתו הרבה

עליו ריעים ובקש מחילה: רבי יהודה

סבר אסמכתא לא קניא. והיינו

אסמכתא אם לא יפרע לך אני אשלם

לך וכל דאי הוי אסמכתא סומך ובוטח

חורה אור השלח

 אָנֹכִי אֶעֶרְבָנוּ מִיָּדִי הְבַקְשָׁנוּ אִם לֹא הַבִּיאֹתִיו אַלִיף וְהַצְּנְתִּיו לְפְנֶיף וְדְטְאתִי לְךְּ בְּלֹ דַיְמִים: בראשית מג ט

בראשית מג ט 1 ויאמֶר רְאוּבָן אָל אָבִּיו לָאמר אָת שְׁנֵי בְּנִי תְּנְיתְ אָם לֹא אֲבִיאָנוּ אֵלִיךְ תְּנָה אתוֹ עַל יָדִי וְאַנִי אֲשׁיבָנּוּ בראשית מב לז נג לְקַח בְּגְדוֹ כִּי עָרַב זְר וּבְעַד נָבְרִיָּה חַבְלַהוּ: בַּעַד נָבְרִיָּה חַבְלַהוּ:

לך התרפס ורהב רציף: לך התרפס ורהב רציף: לך התרפס ורהב רציף: לך התרפס ורהב רציף: לד התרפס ורהב רציף: משלי ו א-ג

הגהות הב"ח

(ה) גם' לר' יוסי דאתר אסתכתא. נ"ב ע"ל דף קסת ע"א: (ב) שם יש קסח ע"מ: (כ) שם יכ נכסים ללוה בין כך ובין כך לא יפרע מן הערב מכלל דמ"ק: (ג) רשב"ם ד"ה מנה אומו כו' כאילו קבלתיו נידי: (ד) ד"ה גמר . ימשעבד נפשיה כלכ שלס: (6) תום ד"ה מסורי וכו"מע"פ שאין לו נכסים ידועיםללוה: (1) בא"ד לנכסי דערבדדלמא אי הוה אימיה ללוה הכא הוה יהיב וכו' שארנה מחלה אינו צריך להמחין ולחזור: (1) בא"ד לא מלא שום דבר להפרע וכו' בבעל חוב דעלמה וכ"ש הכא וכולהו ערבין בער קנין וכו' וקבלן היינו מן לו וכו' אי

מוסף רש"י

קנוניא. ערמה (ערכין כג.). לא יתבע ערב תחלה. עד שיתבע מן הלוה ולא יהא לו מה לפרוע (בכורות מח.) אין נכון להטריח את הערב חנם דלחא חחצי ליה לוה וכפחו קער.). תקעת דדר כפיך, בשביל זר לערבו בממון או אם נוקשת באמרי פיך, שהקנטתו בדברים, עשה זאת והנצל כי בדכרים, עשה זמת והצוכ כי באת בכף רעך על עסקי ממון, לך התרפס יד ופרע לו, ועל מוקש אמרי פיך אם הקנטתו רהב רעך, הרבה רעים לבקש הימנו מחילה, רעיך בתרא דקרא מלא כתיב, עשה זאת והנצל התרפם אלא נוקשת באונאת דברים, רהב רעיך, הרבה עליו רעים

בלבו שהלוה יפרענו ואילו היה יודע שלא יפרע הלוה לא היה נכנס בערבות: דאסמכהא לא קניא. דפסיקנא הלכה כרבי יהודה: גמר ודי ומשמעבד. בלב שלם ושליחותא דערב קא עביד מלוה כאילו הוא עלמו הלוה: לא שנו. אפי׳ דאמר על מנח כו׳: אע"פ שיש נכסים ללוה יפרע מן הקבלן. אם ירלה המלוה:

אף על פי שיש נכסים ללוה יפרע מן הקבלן

וכפאי דלא יהבי טעמא למילמייהו. דבר מימה הוא וכוי. ב) אולי צ"ל ולמד מהך לבקש מחילה. אם ממון יש לו בידך, אם נעשה לו ערב, ואם נוקשה בדברים רהב רעיך (ב"מ קטו). אם השתא. הבעמה נותח שאדם מבטיח אם היינו דבר דאינו ומן לו מדעמו אלא סומן על יש שאם לא יקיים מואו יקר (ב"מ מח) היינו דבר דאינו ומן לו מדעמו אלא סומן על יש שאר לבל הפעמים שמנלחין אותו (טנהדרין בד:) המבטיח דבר לחבירו על מנח שישה דבר לעתיד וסומך בלבו בשעח שאינו, דסבור שהוא יכול לניה ופעמים שמנלחין אותו (טנהדרין בד:) המבטיח דבר לחבירו על מנח שישה דבר לעתיד וסומך בלבו בשעח המנא שיוכל לקיים הדבר כשיגיע זמן וכשיגיע הזמן יאנס ולא יוכל לקיים, לא קביא. ואינו נמפס בתנאו ולא יפסיד בכך, ודיני אסמכחל מפורשין בב"מ בפ" איהו נשך ובפ" המקבל (עניד קטח). א) נראה דחסר כאן ולריך לליין על הגמ' אלא בי דינא דסרסאי דלא יהבי טעמא למילמייהו. דבר סימה הוא וכר'. ב) אולי צ"ל ולמד מהך קרא נמי וכר'.

רבו